

Elena Lucia Bălan

Ortansa Moise

Violeta Elena Hera

Educație socială

8

Manual pentru clasa a VIII-a

CUPRINS

Prezentarea manualului 6

LECTIE INTRODUCTIVĂ

Dimensiunea economică a cetățeanului. 7

Unitatea 1

CONSUMATORUL 11

1. Ce este „consumatorul rege”?12
 2. Consumatorul de bunuri și servicii.14
 3. Consumatorul avizat și responsabil16
 4. Drepturile și protecția consumatorului.19
- PROIECT**22
- SINTEZĂ/RECAPITULARE**24
- EVALUARE**26

Unitatea 2

PRODUCĂTORUL 27

1. Producătorul și proprietatea28
 2. Întreprinzătorul și spiritul antreprenorial30
 3. Inițiativă și risc în afaceri.32
- SINTEZĂ/RECAPITULARE**34
- EVALUARE**36

Unitatea 3

BUGETUL DE FAMILIE/PERSONAL 37

1. Nevoi și dorințe *versus* resurse
ale familiei/persoanei38
 2. Bugetul de familie.41
 3. Bugetul personal.44
 4. Planuri de acțiune personale/de familie
pentru realizarea unui scop46
- SINTEZĂ/RECAPITULARE**48
- EVALUARE**50

Unitatea 4

**ROLUL BANILOR ÎN BUGETUL FAMILIEI/
BUGETUL PERSONAL** 51

1. Forme actuale ale banilor.
Valoarea și funcțiile banilor52
 2. Moneda națională a României54
 3. Instrumente și mijloace de plată.56
- SINTEZĂ/RECAPITULARE**58
- EVALUARE**60

Unitatea 5

**RELAȚIA CONSUMATORULUI
CU INSTITUȚIILE BANCARE** 61

1. Produse și servicii bancare62
 2. Mijloace moderne de economisire64
 3. Instrumente de economisire
pentru copii66
 4. Alegerea ofertei bancare
(termeni ai contractului, dobândă, comisioane)68
 5. Avantaje și riscuri în raport
cu instituțiile bancare70
- SINTEZĂ/RECAPITULARE**72
- EVALUARE**74

Unitatea 6

**RELAȚIA CONSUMATORULUI CU INSTITUȚIILE
FINANCIARE NEBANCARE** 75

1. Produse și servicii de asigurare76
 2. Alegerea ofertei de asigurări78
 3. Avantaje și riscuri în raport cu instituțiile
financiare nebancale.80
- SINTEZĂ/RECAPITULARE**82
- EVALUARE**84

PROIECT EDUCAȚIONAL 85

1. Alegerea temei – pașii necesari86
2. Elaborarea fișei de proiect87
3. Derularea proiectului89
 - 3.1. Monitorizarea proiectului91
 - 3.2. Rezultatele proiectului92
4. Evaluarea93
 - 4.1. Elemente de vizibilitate
și diseminare.93
 - 4.2. Portofoliul proiectului.94

RECAPITULARE FINALĂ95

EVALUARE FINALĂ96

Indicații și soluții de rezolvare a unor exerciții96

„Știința înseamnă putere!”

(Francis Bacon, filosof și om de știință englez)

REPERE PENTRU EDUCAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ

CE ȘTIU DEJA ELEVII ÎN CLASA A VIII-A?

- Oamenii discută deseori despre probleme pe care le numesc economice și financiare.
- Părinții vorbesc despre nevoia de a avea economii și le cer și lor să economisească.
- Unele familii se remarcă prin modul în care știu să se gospodărească.
- Pentru a-și satisface nevoile prin cumpărături, toți oamenii au nevoie de bani.
- Tot mai mulți cetățeni vor să devină antreprenori.
- În localitatea lor există instituții bancare, iar acestea lucrează cu bani.

CE VOR SĂ AFLE ELEVII DIN LECȚIILE DE EDUCAȚIE ECONOMICĂ-FINANCIARĂ?

- * De ce este necesar ca elevii să aibă de la o vârstă cât mai fragedă cunoștințe economico-financiare?
- * De ce printre disciplinele de studiu din clasa a VIII-a există și *Educația economico-financiară*?
- * Ce este o problemă economico-financiară?
- * Dacă există metode pentru a face economii, care sunt acelea? În ce scop se economisesc banii?
- * Ce înseamnă că știi să te gospodărești bine?
- * De unde provin banii? Ce forme pot îmbrăca banii în societatea actuală?
- * Ce înseamnă să fii *consumator, producător, antreprenor*?
- * Care este rolul băncilor în viața oamenilor?

Vom încerca să răspundem unor astfel de întrebări însoțind doi colegi din clasa a VIII-a, Alexandra și Andrei, în diferite momente ale vieții lor cotidiene. Și pentru că Educația economico-financiară este parte a disciplinei Educație socială, este firesc ca elevi să vă întrebați:

1. Ce cunoștințe, deprinderi, atitudini și comportamente ne-am însușit studiind *Educația socială* în anii anteriori?

Enumerăm în continuare câteva dintre informațiile pe care le-ați aflat, dar și câteva activități/proiecte în care v-ați implicat în anii anteriori.

- ✓ Ați aflat că toți copiii au drepturi și că drepturile lor sunt la fel de importante ca și drepturile adulților.
- ✓ Ați înțeles că este necesar să vă deprindeți încă de mici să gândiți critic, să nu luați cunoștințele și informațiile de-a gata, așa cum sunt difuzate de diverse surse.
- ✓ V-ați obișnuit să interacționați cu ceilalți așa cum vă doriți să interacționeze ceilalți cu voi.
- ✓ V-ați deprins să tratați orice persoană cu respect pentru demnitatea ei, cu toleranță, fără să pierdeți din vedere că este firesc să ne bucurăm de șanse egale.

SĂ EXERSĂM GÂNDIREA ECONOMICĂ

1. Reflectați asupra textului de mai jos.

„Cu bani poți să ai orice, se spune. Nu, nu se poate. Poți să cumperi mâncare, dar nu poftă; medicamente, dar nu sănătate; paturi moi, dar nu somn; cunoaștere, dar nu înțelepciune; strălucire, dar nu confort; distracție, dar nu bucurie; colegi, dar nu prietenie; servitori, dar nu fidelitate; păr cărunt, dar nu onoare; zile liniștite, dar nu pace. Coaja tuturilor lucrurilor o poți obține cu bani, dar nu sâmburele. Acesta nu poate fi obținut cu bani.”

(Arne Garborg, scriitor norvegian)

Redactați pentru un ziar/o revistă, cu specific economic, un articol de 10-15 rânduri în care să vă exprimați argumentat acordul sau dezacordul față de gândirea scriitorului Arne Garborg, arătând, în același timp, rolul și valoarea banilor în viața fiecăruia dintre voi.

2. Identificați în imaginile de mai jos activități economice practicate în comunitățile rurale. Realizați un tablou similar care să ilustreze activități economice specifice mediului urban.

În comunitățile rurale se desfășoară activități economice specifice.

Alexandra și Andrei își propun să completeze o listă a achizițiilor acumulate în clasele V-VII la Educația socială și vă invită și pe voi să faceți acest exercițiu alături de ei.

- ✓ Ați înțeles că valorile care trebuie să vă ghideze sunt: dezvoltarea identității culturale, acceptarea și respectarea diversității, valorizarea pozitivă a diferențelor, tratamentul egal al persoanelor, solidaritatea, promovarea incluziunii sociale, dialogul intercultural.
- ✓ Ați învățat și ați exersat comportamente democratice, căi de participare la viața comunității și de apărare a drepturilor voastre atunci când ați considerat că acestea vă sunt încălcate; acum știți cărei instituții să vă adresați atunci când considerați că drepturile vă sunt încălcate.
- ✓ V-ați deprins să vă implicați, prin proiecte, în dezbateră și rezolvarea problemelor comunității, dovedind că vă pasă.

2. Ce veți învăța la Educația economico-financiară în clasa a VIII-a?

Educația economico-financiară își propune să fie un ghid care să vă însoțească în lumea economică, înțeleasă ca domeniu al vieții cotidiene cu care ne întâlnim zilnic fiecare dintre noi, în calitatea noastră de simpli cetățeni.

A. ECONOMIE

Dicționar

Termenul **economie** provine din limba greacă, fiind format din *oikos*, cu sensul de „casă, gospodărie”, și *nomos*, care înseamnă „conducere, normă, lege”. Cu alte cuvinte, economia se referă la reguli, norme după care este bine să ne gospodărim. În prezent, economia este o știință socială care studiază activități umane precum: producția, comerțul, consumul de bunuri și servicii.

Economia cuprinde:

- ✓ legăturile create de oameni pentru a obține bunuri și servicii (*producția*);
- ✓ legăturile care se formează atunci când au loc schimburi de bunuri prin vânzare-cumpărare (*comerțul*);
- ✓ legăturile necesare pentru ca oamenii să își satisfacă nevoile (*consumul*).

Lista mea de achiziții în domeniul educației sociale:

- Am aflat **INFORMAȚII**
- Am participat la **ACTIVITĂȚI**
- M-AM **IMPLICAT** în proiecte
- AM **REZOLVAT** probleme
- M-AM **SIMȚIT**

3. Vă aflați în vizită la un agent economic foarte apreciat pentru produsele sale de patiserie. Alcătuiți o listă cu întrebările pe care doriți să i le adresați referitoare la procesul de producție și la comercializarea produselor sale.

Produsele de patiserie sunt preferate de mulți consumatori.

4. Vă aflați în tabără, timp de o săptămână, într-o stațiune montană. Prețul taberei include transportul, cazarea și trei mese pe zi, iar în bagaje aveți tot echipamentul necesar.

- a) Copiați pe caiet tabelul de mai jos și completați coloana a treia ilustrând modul în care veți folosi cei 250 de lei dați de părinți pentru cheltuieli personale.

Produs/Activitate	Preț	Voi achiziționa DA/NU
Activități distractive tip „Aventura Parc”	40 lei/oră	
Suc de fructe	5 lei/sticla 0,5 litri	
Apă plată	3 lei/sticla 0,5 litri	
Chipsuri	10 lei pachet	
Ciocolată	5 lei bucata	
Gumă de mestecat	5 lei pachet	
Tricou imprimat - trupa muzicală preferată	75 lei	
Suvenir breloc	10 lei	
Suvenir magnet	10 lei	
Cinema	30 lei/bilet	
Suma cheltuită:		
Suma rămasă:		

- b) Comparați rezultatele și justificați-vă opțiunile.

Alexandra și Andrei înțeleg că relațiile între oameni, legate de muncă, de activitatea economică au loc întotdeauna în cadrul unui mediu economic, în care există:

- ✓ anumite caracteristici natural-geografice (de exemplu, este definitoriu pentru o activitate dacă se desfășoară într-o zonă maritimă sau montană);
- ✓ legi (reglementări cu privire la ceea ce este posibil și cum este posibil, cu referire la derularea activităților economice);
- ✓ instituții (care au ca obiect de activitate aplicarea legilor economice și care veghează la respectarea legilor);
- ✓ obiceiuri și tradiții (poate fi vorba despre produse tradiționale, obținute prin metode vechi, în medii protejate);
- ✓ relații sociale și culturale (pot exista legături între etnii diferite în fabricarea și susținerea unor produse).

Cetățeanul, în relațiile economice, acționează cu atât mai eficient cu cât dă dovadă de un set de abilități specifice, precum:

spirit deschis

inițiativă

cooperare

flexibilitate

abilități relaționale

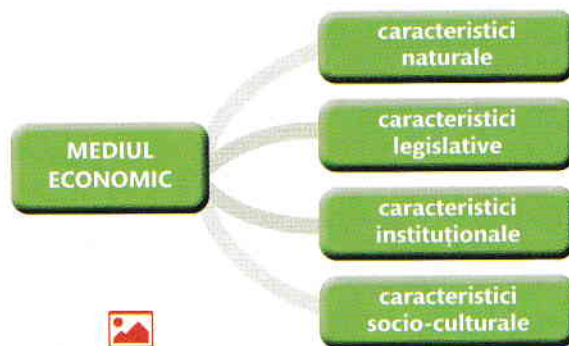
abilități comunicaționale

B. FINANCIAR

Termenul „financiar” are în vedere activitatea economică realizată prin intermediul banilor, activitate care are la bază circulația banilor.

5. Argumentați în favoarea sau împotriva ideii: „Economia studiază comportamentul omului ca raport între scopurile sale și resursele limitate de care dispune, sau ca mod în care omul își gestionează resursele pentru a-și satisface nevoile”.

(http://www.dezvoltarea-carierii.com/media/files/Bazele_economiei_-_de_la_teorie_la_comportament_economic.pdf)

Educația economico-financiară este foarte necesară.

Cuvinte-cheie

- economie
- financiar

Fie că vorbim de găsirea unui loc de muncă, de participarea la viața democratică, de menținerea unui stil de viață sănătos, de accesul la o locuință sau la evenimente culturale și sociale, tinerii trebuie să ajungă să își ia viața în propriile mâini.

Dictionar

Termenul **financiar**: 1. privitor la finanțe, la circulația banilor, a creditului; 2. cu referire la un specialist în operații financiare; 3. cu referire la o persoană care deține capital financiar; 4. referitor la profesia de bancher.

Așadar, *Educația economico-financiară* își propune ca obiectiv înțelegerea lumii economice moderne, cu producția, comerțul și consumul văzute în legătura lor cu banii, cu sistemul financiar bancar și nebanca. Secolul XXI este de neconceput fără bani. Economia fără finanțe a devenit și ea imposibil de imaginat.

Concluzia Alexandrei, a lui Andrei și a colegilor lor, după analiza înțelesului termenilor, este că la Educația economico-financiară vor discuta despre toate lucrurile/bunurile din casele și din școala lor, obiecte care au fost produse de producători/întreprinzători și care au ajuns la ei prin vânzare-cumpărare, prin intermediul banilor. Va fi vorba despre lucrurile care ne atrag pe toți în mall-uri, despre modul în care economisim bani din alocație sau din burse pentru a participa la un eveniment sau pentru a achiziționa gadgeturi noi.

3. Să ne pregătim pentru autonomia economico-financiară

Alexandra și Andrei vor împlini în curând 14 ani și vor intra în posesia cărții de identitate. Ei știu deja că au drepturi, dar și responsabilități. Ce aduce nou posesia cărții de identitate? Vor avea drepturi în plus? Vor avea responsabilități în plus?

Drepturile și libertățile cetățenești sunt întemeiate pe principii și valori, sunt legate de „domnia legii”, de „statul de drept”, puterea cetățenilor – teme discutate și aplicate în clasa a VII-a la *Educația pentru cetățenie democratică*.

Având ca temei drepturile și libertățile civile, sociale și politice, fiecare tânăr își dorește să acționeze ca ființă autonomă (independentă).

Ce înseamnă să acționezi ca ființă autonomă? În primul rând, înseamnă a fi pe propriile picioare! Aceasta presupune însă a fi în cunoștință de cauză, a acționa în acord cu informațiile de care dispui și după metodele cele mai adecvate, deprinse prin exerciții și experiențe proprii, personale sau de grup, de echipă. →

Ne implicăm în viața comunității

PROIECT. Observați atent firmele din localitatea în care locuiți; creați câte un simbol (emoticon) pentru fiecare tip de activitate economică (producție, comerț, servicii) și realizați o hartă economică a localității voastre. Prezentați hărțile și comparați-le între ele.

1. Ce tip de activități economice predomină în localitatea voastră?
2. Ce tip de activități economice sunt deficitare în localitatea voastră?
3. Cunoscând nevoile specifice ale comunității locale, dați câte un exemplu de activitate în care ați fi interesați să vă implicați pentru a contribui la dezvoltarea sa economică.

În realizarea proiectului țineți cont de cele învățate în clasele a V-a, a VI-a, a VII-a la Educația socială.

Autonomia personală presupune și autonomie economică. Aceasta implică minime cunoștințe și deprinderi din domeniul economico-financiar. Din această perspectivă este important să știi și să acționezi ca:

- ✓ un consumator avizat, care își cunoaște drepturile și responsabilitățile;
- ✓ un întreprinzător care știe să aleagă atunci când este vorba despre oportunități sau risc;
- ✓ o persoană care își cunoaște nevoile și resursele și înțelege importanța alocării raționale a resurselor;
- ✓ un cunoscător al banilor, al rolului lor, al instrumentelor actuale de plată;
- ✓ o persoană informată cu privire la instituțiile financiare și bancare;
- ✓ un consumator care alege în mod avizat între diferite oferte bancare.

Iată de ce în preajma împlinirii vârstei de 14 ani avem nevoie de *Educație economico-financiară*. Aceasta vă va ajuta să fiți persoane autonome, sprijinindu-vă pe cunoștințe și deprinderi formate prin exerciții de gândire economică și activități de învățare a spiritului economic și de economisire.

Educația economico-financiară este o necesitate impusă de vârsta voastră ca indivizi, dar și o necesitate impusă de vârsta planetei, care ne cere imperativ să încetăm consumul necumpătat, să începem să cultivăm spiritul producției și al consumului rațional. Este vorba de prezentul și viitorul vostru ca indivizi, dar și de prezentul și viitorul planetei.

CONSUMATORUL

CE ȘTIU ELEVII?

- ✓ Oamenii au trebuințe pe care doresc să și le satisfacă.
- ✓ Oamenii consumă diverse bunuri pentru a-și satisface nevoile.
- ✓ Oamenii sunt cumpărători și au posibilitatea să aleagă de la diferiți vânzători.
- ✓ Cumpărătorii au drepturi și sunt protejați de legi și instituții.

CE VOR SĂ ȘTIE ELEVII?

- ✓ Care sunt lucrurile/bunurile cu care ne satisfacem trebuințele.
- ✓ Care sunt criteriile în funcție de care cumpărătorii aleg un vânzător sau altul.
- ✓ Cum funcționează legătura între cumpărător/consumator și producător/vânzător.
- ✓ Care sunt legile și instituțiile care îl protejează pe consumator.

- 1 Ce este „consumatorul rege”?
 - 2 Consumatorul de bunuri și servicii
 - 3 Consumatorul avizat și responsabil
 - 4 Drepturile și protecția consumatorului
- Proiect: Sesizare cu privire la încălcarea drepturilor consumatorului
 - Sinteză/Recapitulare
 - Evaluare

Competențe specifice: 1.1, 1.2, 1.3

„Prima condiție a reușitei în afaceri este să apreciezi corect nevoile consumatorilor.
Orice eroare în acest sens îi costă scump pe producători.”

(Michel Didier, economist francez, autor al lucrării *Economia - regulile jocului*)

REPERE PENTRU EDUCAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ

Elevilor claselor a VIII-a le place sportul. Un teren de fotbal amenajat cu toate utilitățile (vestiare, locuri de antrenament, mingi adecvate, echipamente etc.) le-ar satisface nevoia de mișcare, de petrecere a timpului liber, de a socializa cu colegii, i-ar ajuta să devină mai uniți, să formeze o adevărată echipă. Realizarea unui astfel de proiect este pe placul tuturor, atât al băieților, cât și al fetelor din clasă.

Dicționar

Consumator: orice persoană care dobândește, cumpără, utilizează bunuri și servicii în afara activității sale profesionale, adică în activitățile care au legătură cu persoana și familia sa.

În sens economic, orice consumator dorește să își satisfacă trebuințele cât mai bine și cu cât mai puțini bani. Pentru aceasta va apela la bunuri și servicii care îi sunt de folos.

Revenind la exemplul analizat la începutul lecției, *amenajarea terenului de fotbal are rost numai pentru că elevii au nevoie de el*. În același fel, obținerea unui produs are loc atât timp cât există cineva care să îl cumpere. Dacă oamenii sunt interesați de un serviciu se vor găsi prestatori pentru acel serviciu. Menirea activității economice este aceea de a-i satisface pe consumatori, care, astfel, devin clienți. Așa s-a creat o strânsă legătură între producători, prestatori de servicii, pe de o parte, și consumatori, pe de altă parte. Unii reprezintă oferta de bunuri și servicii, ceilalți reprezintă cererea.

Dacă nu există cerere (nu avem nevoie, nu are cine să cumpere), nu va exista nici ofertă, pentru că producția în sine nu are niciun sens. Este modalitatea în care consumatorul dictează ce, cât și cum să se producă. De aici provine expresia „consumatorul este rege”. În acest sens, el este cel care orientează producția.

SĂ EXERSĂM GÂNDIREA ECONOMICĂ

1. Este mottoul de mai sus legat de relația producător-consumator? Descrieți această relație elaborând un text scurt care să aibă ca punct de plecare afirmația lui Michel Didier.
2. Dați trei exemple de trei bunuri a căror producție nu ar avea rost, deoarece nu ar exista cumpărători.
3. Numiți un produs care vă este necesar, dar care nu există nicăieri la vânzare, deci nu-l puteți achiziționa. Identificați o posibilă explicație pentru faptul că acesta nu este fabricat și oferit spre comercializare.
4. Consumul anumitor bunuri este determinat de veniturile potențialilor consumatori. De exemplu, un bun X este accesibil consumatorilor care dispun de venituri mari, dar inaccesibil persoanelor cu venituri medii sau reduse.
5. Copiați pe caiet și asociați simbolul potrivit bunurilor/serviciilor pe care le considerați ca fiind accesibile/inaccesibile unei familii formate din părinți și doi copii de vârsta voastră, ale cărei venituri lunare sunt de aproximativ 6.000 de lei.

Atlas istoric școlar

Mașină de spălat rufe

Cursuri gratuite de dans popular pentru cei doi copii, în cadrul școlii

Încălțăminte adecvată pentru toți membrii familiei

Smartphone ultima generație decorat cu pietre prețioase

Abonament rețea internet Wi-Fi în locuință

Utilități (gaze, energie electrică, canalizare)

Automobil Dacia Logan

Studii de pian, la domiciliu, cu o celebritate din lumea muzicii clasice

Vacanță pentru întreaga familie pe o insulă exotică

4 bilete la un spectacol de cinema sau teatru, o dată pe lună

Produse pentru igienizarea locuinței

Alimentele necesare unui trai decent

SĂ REFLECTĂM

Ajunși în acest moment al explicației, unii elevi se întrebă dacă nu cumva și producția îi orientează, îi influențează pe consumatori? Dacă producătorii nu ar aduce pe piață un nou model de telefon, căruia îi fac reclamă, ne-am mulțumi cu telefonul vechi pe care îl avem?

Este adevărat că automobilele, smartphone-urile, televizoarele inteligente, calculatoarele sau servicii precum internetul, fără de care astăzi nu mai concepem să trăim, nu au existat până în urmă cu 15-20 de ani și nu i-au împiedicat pe părinții și bunicii noștri să își ducă viața foarte bine. În acest mod, producția de bunuri și servicii este ea însăși în măsură să creeze nevoi.

Așadar, nu numai consumatorii îi influențează pe producători, ci și producătorii creează potențiali cumpărători sau consumatori prin noutatea tehnologiei, a gadgeturilor aduse pe piață și prin reclama, uneori agresivă, care li se face.

Era digitală a globalizării, în care cu toții trăim, aduce cu sine un tip nou de consumator, și anume cumpărătorul on-line. Nevoile acestuia pot fi satisfăcute de o ofertă nelimitată în spațiu, el având acces prin internet la toate site-urile de care este interesat. Prima condiție este manifestarea interesului, apoi urmează „căutarea”, care a devenit accesibilă oricărui utilizator care dispune de smartphone sau de un calculator cu aplicații pentru cumpărături de la firme din toată lumea.

Desigur, voi știți să creați un cont pe un site de cumpărături. Consumatorul on-line poate să se informeze despre calitatea bunurilor de care este interesat, chiar dacă acestea se află la sute sau mii de kilometri distanță. El are posibilitatea să compare prețuri sau să constate gradul de mulțumire al altor cumpărători pentru un anumit bun, citind părerile exprimate (review-uri).

Cumpărăturile on-line sunt tot mai răspândite.

Învățăm prin activitate

1. JOC DE ROL. Este sau nu este „consumatorul rege”?

- ✓ Stabiliți echipa de scenariști care scriu textul ce urmează a fi jucat. Scenariștii identifică o situație în care consumatorii își impun nevoile: ce și cât doresc să cumpere, care să fie calitatea produselor.
- ✓ Distribuți rolurile: cumpărătorii (numărul este stabilit de echipa de scenariști), producătorul.
- ✓ Precizați graficul învățării individuale a rolurilor fiecărui actor.
- ✓ Stabiliți împreună graficul repetițiilor pentru interpretarea rolurilor.

La prezentarea piesei participă elevii care dețin și fișe de evaluare. Reprezentația va fi urmată de o dezbatere pe tema „Consumatorul rege – pro sau contra”.

„Consumatorul este rege” – o formulă care este încă de actualitate.

2. Creați și voi o imagine (fotografie, desen, pictură etc.) care să fie sugestivă pentru sintagma „consumatorul rege”. Organizați o mică **expoziție** cu titlul „Consumatorul rege, în viziunea noastră”, în care să expuneți rezultatele activității voastre.

Să știm mai mult

„În recesiune, consumatorul este rege” este titlul unui articol publicat în revista *Time*, în care se relatează despre cum a devenit consumatorul cu adevărat rege în vremurile de criză pentru comerț. Autoarea constată cu umor că nu și-a dat seama de „puterea” ei de consumator până când nu s-a dus la coafor, unde, pe lângă obișnuita cafea gratis, a primit și un tratament pentru unghii.

(<https://revistaprogresiv.ro/>)

„Fii consumatorul propriului tău produs! Îmbunătățește-l bazându-te pe propriile dorințe, dar nu te păcăli singur crezând că ești doar utilizatorul produsului.”

(Evan Williams, actor și muzician canadian)

REPERE PENTRU EDUCAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ

SĂ REFLECTĂM

Alexandra și Andrei vor să afle care sunt acele lucruri prin care consumatorii își satisfac trebuințele. Care este specificul acestora? Prin ce se deosebesc unele de altele?

Pentru satisfacerea nevoilor de diferite tipuri consumatorii cumpără și folosesc *bunuri și servicii*.

Cum deosebim bunurile de servicii?

- *Bunurile sunt obiecte care au formă concretă, materială; de exemplu: caiete, sucuri, birouri și toate celelalte obiecte de care suntem înconjurați în locuințele noastre, la școală etc.*
- *Serviciile nu au formă concretă, materială, nu sunt tangibile; ele sunt activități utile, prin intermediul cărora se satisface o nevoie; de exemplu: transport, telecomunicații, publicitate, consultații medicale, înfrumusețare și îngrijire personală etc.*

Alexandra și Andrei observă că obiectele cu ajutorul cărora ne satisfacem nevoile, prin consum, sunt diferite. Și nu toate bunurile se obțin în același mod. Pe unele le obținem fără efort, în mod gratuit, ele fiindu-ne oferite de natură: apa râului, aerul de munte sau de mare; pentru altele, însă, trebuie să plătim: telefoane, notebook-uri, cărți, obiecte vestimentare etc.

Și economiștii recunosc această diferență, explicând-o prin modul diferit de acces la bunuri.

- Bunurile la care accesul este neîngrădit, ele putând fi consumate după dorință, sunt numite *bunuri libere* (aerul de munte sau de mare pentru localnici).
- Bunurile care presupun un efort, fiind rezultatul unei activități economice, sunt numite *bunuri economice* (cărți, telefoane, măști de protecție contra virusurilor și alergenilor, obiecte de îmbrăcăminte etc.).

SĂ EXERSĂM GÂNDIREA ECONOMICĂ

1. Identificați în imaginea de mai sus produse și servicii oferite de apicultori.

Învățăm prin activitate

PROIECT. Realizați o activitate de documentare pe plan local privind agenții economice existenți și domeniul lor de activitate. Copiați apoi pe caiet și completați tabelul de mai jos.

BUNURI		SERVICII	
Denumirea agentului economic	Specificul activității	Denumirea agentului economic	Specificul activității

- a) În calitate de consumator, sunteți mulțumit de oferta de bunuri și servicii existentă pe piața locală? De ce?
- b) Un investitor străin este interesat să se implice în dezvoltarea economică a localității voastre și dorește să se documenteze în legătură cu trebuințele voastre în calitate de viitori consumatori. Spre ce domeniu de activitate îi recomandați să se orienteze? Justificați-vă opțiunea.

Elevii observă că și în privința bunurilor economice, pot fi constatate diferențe. De exemplu: la orele de educație fizică, dacă nu au adidași, pot folosi teniși, pe când la orele de TIC - Tehnologia informației și a comunicațiilor, pentru a folosi un calculator este nevoie ca acesta să aibă instalate anumite programe.

Economiștii ar spune că observațiile elevilor sunt corecte. Distincția se face de această dată în funcție de modul de relaționare. Astfel, există:

- *bunuri substituibile*, care întrucât satisfac aceeași trebuință, se pot înlocui unul cu altul în consum (precum adidașii cu tenișii);
- *bunuri complementare*, a căror utilizare atrage după sine utilizarea altor bunuri (cum este exemplul calculatorului și al programelor care trebuie instalate).

O categorie aparte de bunuri sunt cele reprezentate de ofertele **bancare și financiare***.

Băncile își oferă serviciile pentru consumatori în sensul unor produse ca:

- deschiderea unor conturi de economii;
- transferuri de bani dintr-un cont în altul (al aceleiași bănci sau al unei alte bănci);
- oferte de împrumuturi, credite cu o anumită destinație (împrumut pentru achiziționarea unui imobil, pentru studii, pentru un autoturism, pentru călătorii, pentru inițierea sau dezvoltarea unei afaceri etc.).

Dicționar

Creditul: relație bănească ce se stabilește între o persoană fizică sau juridică (creditor), care acordă un împrumut în bani sau care vinde mărfuri sau servicii pe datorie, și o altă persoană fizică sau juridică (debitor), care primește împrumutul sau cumpără pe datorie, împrumutul acordat (cu titlu rambursabil și condiționat de obicei de plata unei dobânzi).

Ofertele financiare **nebancare** provin din instituții financiare. Ele constau în:

- oferte de produse de investiții;
- polițe ale societăților de asigurare; acestea pot fi pentru asigurări de sănătate, pentru locuințe, pentru autoturisme, pentru călătorii etc. Acestea vor fi analizate în amănunt pe înțelesul vostru în unitatea de învățare nr. 6.

* Informații, explicații, exerciții, aplicații pe teme legate de produsele financiar-bancare se găsesc în unitatea de învățare nr. 5.

Exercițiu de imaginație

MINI-CERCETARE. Să presupunem că doriți să deschideți o afacere de prestări servicii în localitatea voastră. Înainte de a vă decide asupra obiectului activității voastre, vă puneți câteva întrebări, de exemplu:

- Care sunt serviciile deficitare în localitatea voastră?
- Ce domenii de activitate sunt suprasaturate?
- Este mai convenabil să intrați pe o piață deficitară sau suprasaturată? De ce?

Formulați și alte întrebări ale căror răspunsuri vă vor ajuta să luați o decizie corectă.

2. Citim în presa on-line următoarele informații:

„Deși administrează câteva milioane de hectare de păduri, Romsilva – Regia Națională a Pădurilor – scoate la vânzare în acest an doar 26.000 de brazi și 14.000 de molizi. Pentru acoperirea necesarului de pomi de Crăciun va fi nevoie de importuri și de oferta altor firme specializate autohtone.

În ceea ce privește prețurile, Regia Națională a Pădurilor a anunțat că acestea vor fi între 15 și 35 de lei [...], în funcție de înălțimea pomilor de Crăciun și de categoria din care fac parte.

În viitor, regia va pune pe piață «doar puieti, brazi în ghivece, până la un metru, ca ulterior să poată fi plantați. Însă este o chestiune de educație în rândul populației».”

(<https://sfgh.rosilva.ro/>)

- Numiți bunurile/serviciile la care se referă articolul de mai sus.
- Precizați ce sortimente din bunul respectiv vi se pun la dispoziție, în calitate de consumator.
- În opinia autorului articolului, este asigurat necesarul de astfel de bunuri?
- Menționați, pe baza articolului, posibile soluții pentru remedierea problemei. Aveți și voi altele?

3. Observați imaginea alăturată! Recunoașteți obiectele din imagine? Ce utilizare au? Descrieți obiectele și extrageți, pe baza imaginii, informațiile pe care le conțin.

